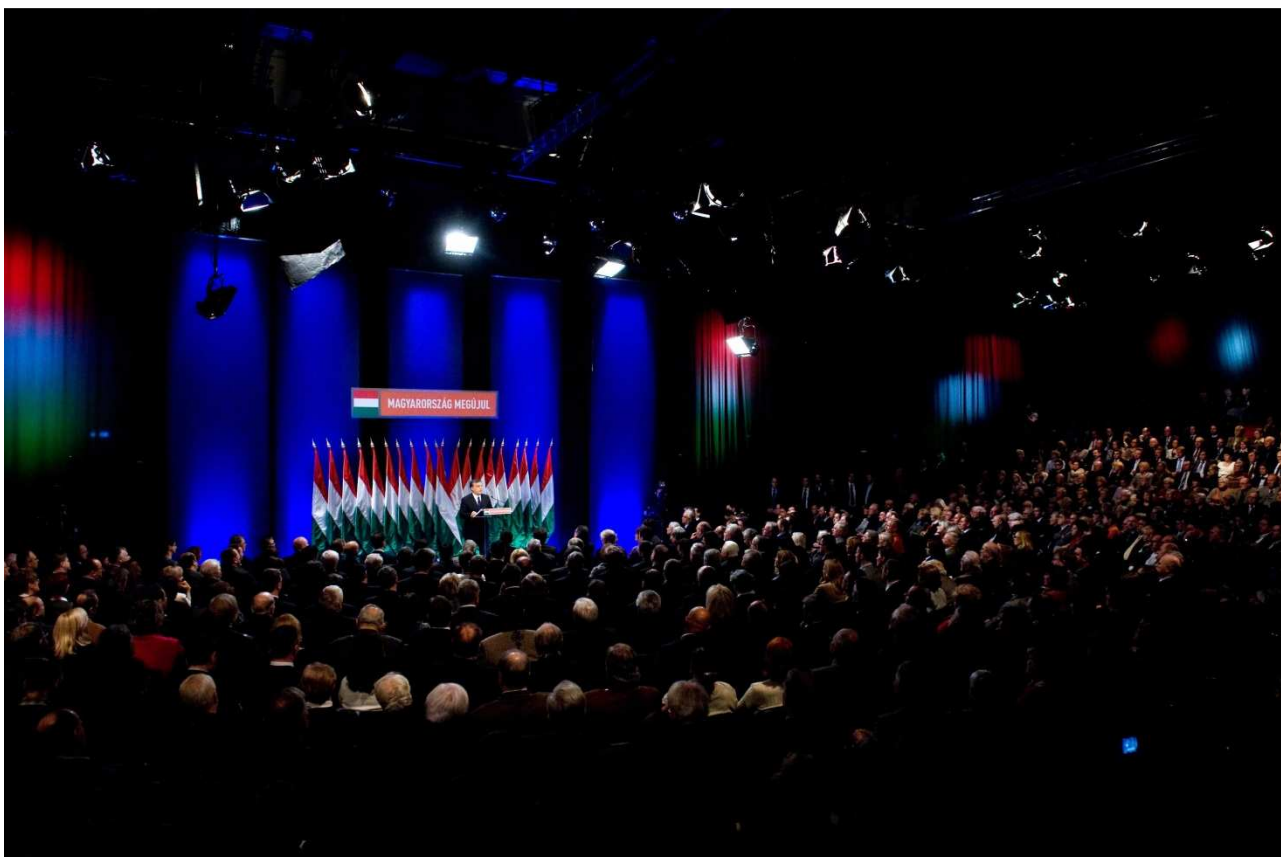

Félidei eredmények

közvélemény-kutatás a Heti Válasz megbízásából

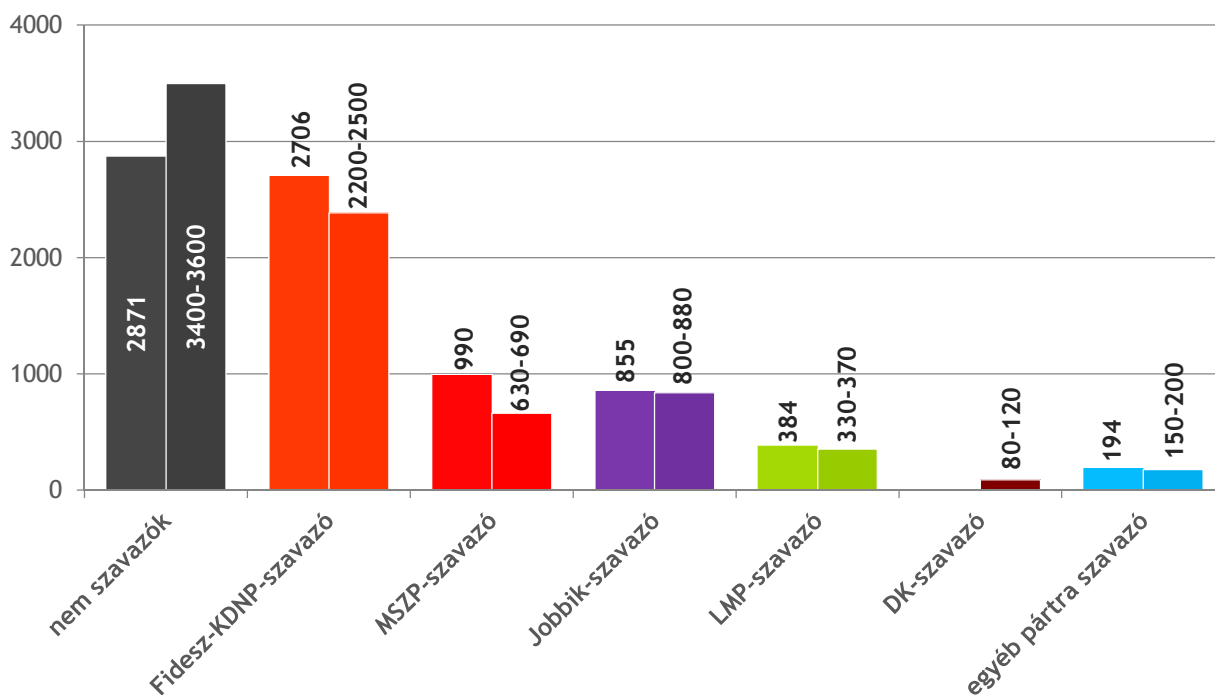
Forrás: mti

Készült: 2012. február 13-16. között, 1000 fő telefonos megkérdezésével,
országos reprezentatív mintán

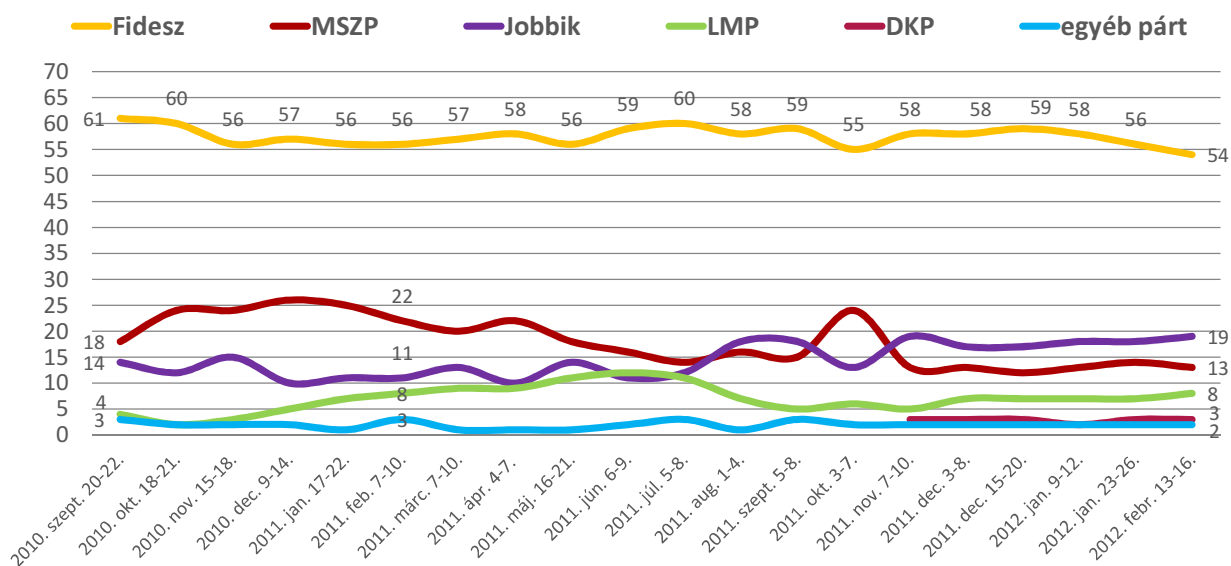
Pártpreferencia

A Nézőpont Intézet legfrissebb kutatása szerint a magyarok 31 százaléka szimpatizál a kormánypártokkal, ami a kormányzati periódus feléhez közeledve is jelentősen több, mint az ellenzéki pártokat támogatók aránya (12 százalék nevezte meg a Jobbikot, 9 százalék az MSZP-t, 5 százalék az LMP-t, 2 százalék pedig a Demokratikus Koalíciót). A magyarok 55 százaléka szavazna biztosan egy most vasárnap esedékes parlamenti választáson (2010-ben 64 százalékuk vett részt). Az aktív szavazók 54 százaléka voksolna a Fidesz-KDNP-re, 19 százalék a Jobbikra, 13 százalék a szocialistákra, 8 százalék a Lehet Más a Politikára, 3 százalék pedig Gyurcsány Ferenc pártjára.

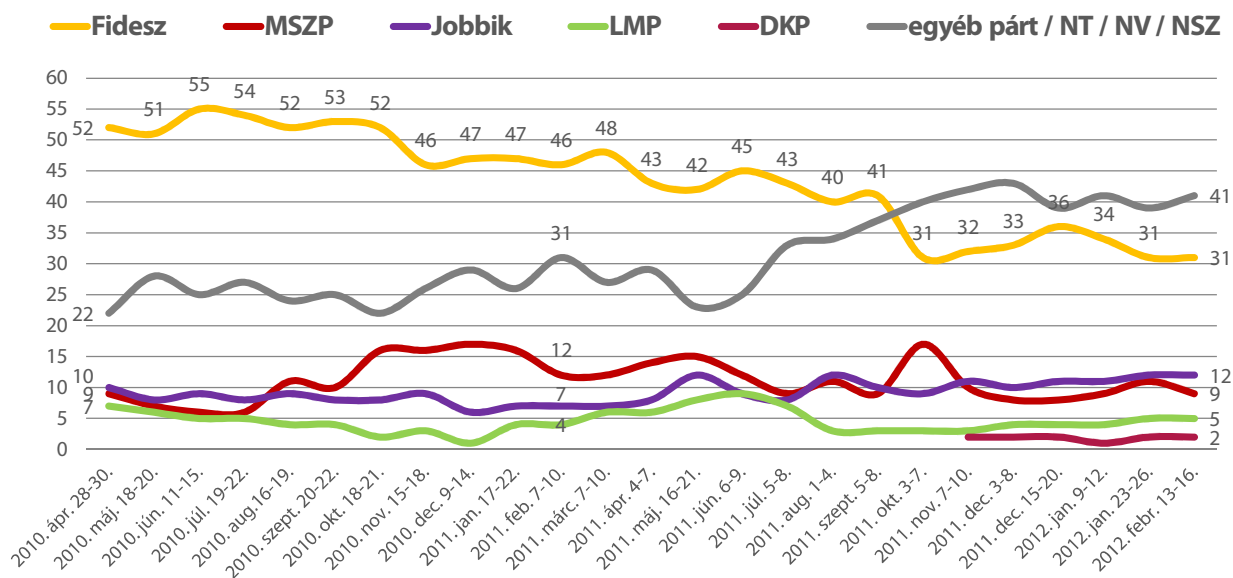
Ezek alapján, a Nézőpont Intézet becslése szerint, 2010-hez képest körülbelül 700 ezerrel kevesebben, összesen 4,5 millió állampolgár venne részt „most vasárnap” egy választáson, s közülük 2,2-2,5 millióan választanák újra a Fidesz-KDNP-t (2010-ben 2,7 millió listás szavazatot kapott a mostani kormánypárt). Az elmúlt két év legnagyobb vesztese az MSZP, amely szavazóinak harmada kámforrá vált (2010-ben 990 ezren, most vasárnap körülbelül 630-690 ezren szavaznának a korábbi kormánypártra), de az MSZP-ből kivált Gyurcsány-pártnak is csak 80-120 ezer szavazója lehet. A 2010-es háromszoros szavazatkülönbség korábbi és jelenlegi kormánypártok között tehát mára négyszeresre nőtt. A többi ellenzéki párt azonban őrzi táborát: a Jobbik nagyjából 800-880 ezer, az LMP 330-370 ezer szavazót tudhat maga mögött. Félidei elemzésünkben arra vállalkozunk, hogy a közvélemény-kutatás néhány fogalmát elmagyarázzuk és az eredményeink alapján a politikai szempontból fontos kérdésekre válaszoljunk.

1. ábra: 2010-es parlamenti választás első fordulójában pártlistákra leadott szavazatok összehasonlítása a 2012. február 13-16. közötti kutatás aktív szavazóinak potenciális pártpreferenciájával (ezer fő)

2. ábra: A most vasárnapi választási részvételét biztosra ígérő aktív szavazók potenciális pártpreferenciája (trend)

3. ábra: Pártszimpátia az összes megkérdezett körében (trend)

Szimpatia, szavazat, mandátum

Az átlagos közvélemény-kutatások a magyar felnőtt lakosság összetételét kor, nem, iskolai végzettség és lakóhely-típus szerint reprezentáló mintán készülnek, s klasszikus kérdésük, hogy „Ha most vasárnap lennének a választások, Ön melyik pártra szavazna”. Könnyen belátható, hogy az erre a kérdésre adott válasz csak a pártokkal szimpatizálók meghatározására alkalmas, az még nem derül ki belőle, hogy az ilyen vagy olyan választ adók el is mennének-e szavazni. Utóbbit, a várható viselkedést, még a véleménynél is nehezebb kideríteni, az ugyanis nem következik automatikusan a megkérdezett álláspontjától. Egy párt szavazójának viszont csak azt tekinthetjük, akinek van pártszimpatíája és részt is venne a választásokon. Az így meghatározott „résztevő pártszimpatizánsok” a pártszavazók. Az egyes pártok szavazótábora alapján lehet, választásmodellek segítségével, megbecsülni a mandátumszámot.

Összehasonlíthatóság és összehasonlítás

Csak két azonos körülmények között, azonos módszertanon alapuló kutatástól lehet elvárni, hogy eredményei azonosak legyenek. A kutatás eltérhet például a minta nagysága, a kutatás módszere (személyes vagy telefonos), időpontja, vagy éppen a kérdőív szerkezete szerint. A Nézőpont Intézet legutóbbi kutatása 2012. február 13. és 16. között készült, telefonos módszerrel, 1000 fő megkérdezésével, akiknek az összetétele megfelel a magyar társadalom nem, kor, iskolai végzettség és lakóhelytípus szerinti megoszlásának. Az adatok hibahatára +/-3,2 százalék.

Mivel azonban a kutatások ugyanarról a valóságról szólnak, kikerülhetetlen a csábítás, hogy egymás mellé tegyük az adatokat. A szakma általában a teljes népesség körében mért pártszimpatíát szokta összevetni. A lenti adatok jól mutatják, hogy több az adatok közötti hasonlóság, mint a különbség. Török Gábor tehát minimum tévedett, amikor a Nézőpont adatait szembeállította „minden más kutatás” eredményeivel. Sőt: ha hosszabb időtávon keresztül vizsgáljuk az intézetek közzétett adatait, minden párt esetében ugyanazokat a növekedési, csökkenési, vagy stagnálási folyamatokat láthatjuk.

	Fidesz-KDNP	Jobbik	MSZP	DK	LMP
Ipsos	18	8	13	2	4
Medián	26	10	15	2	4
Nézőpont Intézet	31	12	9	2	5
Századvég	26	10	14	3	7
Tárki	18	11	11	2	4

4. ábra: Egyes kutatóintézetek legfrissebb pártszimpátia adatai a teljes népesség körében

Mi az a hibahatár?

A közéleti véleménykutatásokkal kapcsolatban sokszor felmerülő kérdés, hogy egy 500 vagy akár egy 2000 fős felmérés eredményei alapján lehet-e messzemenő következtetéseket levonni a teljes felnőtt magyar társadalomról. A tudomány szerint igen, ha a minta összesített jellemzői, mint például a nem, a kor, az iskolai végzettség, vagy a településtípus jól közelítik a sokaság (jelen esetben a 8 millió magyar felnőtt) ugyanezen összesített jellemzőit. Ugyanakkor a vélemény-kutatás nem népszámlálás, az adatokat egy „hibahatáron” belül kell értelmezni. Egy felmérés hibahatárát általában 95 százalékos valószínűségi szintre adják meg, ami azt jelenti, hogy ugyanazon körülmények között végzett 100 kutatásból 95 esetében az adott hibahatáron belüli eredményt mérhető. Amikor tehát a hazai közvélemény-kutatók eredményeik bemutatásakor azt írják, hogy a hibahatár +/- 3 százalék, ez azt jelenti, hogy ha a kutatásban résztvevők fele szökének vallotta magát, akkor ezt a tulajdonságot valójában 47% és 53% között lehet pontosan becsülni – feltéve, hogy az adott kutatás a 100-ból abba a bizonyos 95-be tartozik.

Valóság, kutatás, becslés, vélemény

A véleménykutatásokkal kapcsolatban leggyakrabban felmerülő neuralgikus pont a közölt adatok megbízhatósága. Míg a piackutatásoknál a későbbi vásárlói viselkedés gyorsan igazolja vagy cáfolja az eredményeket, a közvélemény-kutatásokat általában csak négyévente lehet ellenőrizni. Büszkék vagyunk, hogy a Nézőpont Intézet a 2010-es parlamenti választás napján kiadott exit poll felmérése, valamint az önkormányzati választás előtti vizsgálata kiválóan, hibahatáron belül becsülte a pártok későbbi szereplését. A jó kutatási adatokból lehet később szavazótábort,

vagy mandátumszámot becsülni, illetve a felvázolt helyzetkép alapján elemzői következtetéseket, véleményeket megfogalmazni.

Kik azok a bizonytalanok?

Nem mindenki bizonytalan szavazó, aki nem árulja el a kutató első kérdésére mi a pártszimpátiája. Azaz nem igaz, hogy a magyarok 55-60 százalék bizonytalan. A válaszmegtagadás oka lehet ugyan pártok közötti választás tehetétele is, de lehet, hogy az illető nem is akar szavazni, vagy nem érdekli a politika a választásoktól távol, esetleg egyszerűen óvatos a kutatók „intimpistáskodásával” szemben. Fontos kérdés ezért, hogy az utóbbi kategóriával – melynek mérete a kutatás módszertanától is függ – mit kell tenni, különösen ha olyan válaszadóról van szó, akik biztosak a választási részvételükben. A Nézőpont Intézet nemzetközi módszerek felhasználásával a választási szimulációban több olyan kérdésben is állásfoglalásra kéri a válaszadókat, amelyekben a válaszmegtagadás és eltitkolás kevésbé gyakori, jól jelzik ugyanakkor az akár ki sem mondott pártszimpátiát. Feltételezhető például, hogy azok, akik szerint „Orbán Viktor akadály a ország fejlődésének” nem lesznek egykönnyen a kormánypárt szavazói.

Lenne-e most is kétharmad?

A Nézőpont Intézet eredményei szerint a 2010-es választási rendszer keretei között most is megismételhető lenne a matematikailag a kétharmados eredmény. A választások előtt a Fidesznek 283 mandátumot becsültünk (263 lett), most ugyanazzal a módszertannal, a régi választási rendszerben, a Demokratikus Koalíció és az MSZP közös, az LMP önálló indulása esetén 264 képviselői helyet kalkuláltunk a kormánypártnak. Ugyanakkor a politika nem csak matematika, a tényleges eredménybe beleszámítana az ellenzék mozgósító-képessége és a kormánypárti szavazók véleménye az elmúlt két év kétharmados teljesítményéről. Sőt az új választási rendszer pontos hatásait sem ismerjük még – bár az elemzők egyetértenek, hogy ezután valamivel könnyebb lesz egy pártnak minősített többséget szereznie – és a határon túl élő választópolgárok szimpátiájáról sincsenek komoly becslések.

Olajfa-méreték

A magyar politikai paletta háromosztatú, a kormánypárt pedig ennek centrumában helyezkedik el. Kérdés azonban, hogy a magukat középre soroló, úgynevezett centumszavazók milyen arányban választják a politikai centrumot. A baloldal reménye, hogy a Fidesztől balra álló pártok egységesen indulnak, a választási rendszerhez alkalmazkodó stratégiával, amely kiszűri a párhuzamosságokból adódó szavazatvesztést. A modellezés szintjén ez azt jelentené, hogy a Fidesztől balra csak egy párt vagy pártszövetség lenne, amely „most vasárnap” nagyjából 1,3 millió szavazóra volna elég, de az LMP nélkül valószínűleg ezúttal sem érné el a baloldal a bővös egymillió táborát. Így a bizonytalan összetételű, vezetésű, programú és ideológiájú olajfa-koalíció egyetlen reménye a most még szavazni nem akaró, a kormánypártokkal rejtőzködve sem szimpatizáló polgárok mozgósítása lehet.

A kutatásról

Az adatfelvétel 2012. február 13-16. között készült, 1000 fő véletlenszerű kiválasztásával, országos reprezentatív mintán. Az adatfelvétel módszere: telefonos lekérdezés. Az adatok hibahatára a mintanagyságtól függően +/- 3,2 százalék körüli.

Az elemzésben „aktív szavazónak” nevezzük a választási részvételüket biztosra ígérő válaszadókat. „Potenciálisnak” nevezzük azokat az aktív szavazókat, akik több kérdés alapján tekinthetők egy párt potenciális szavazótáborába tartozóknak.